

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я та
фізичного виховання
здоров'я та
фізичного
виховання
Едуард СИВОХОП/
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КОРЕКЦІЙНА РОБОТА З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ З
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 освіта/педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
(Спеціалізація) (за наявності)	016.02 Корекційна психопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини.
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями**» для здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня галузі знань **01 освіта/педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Корекційна психопедагогіка** освітньої програми «**Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини**».

Розробник: Гаяш О.В., к. пед. наук, доцент кафедри ФТРСІО

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ФТРСІО протокол № 15 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ярослав ФІЛАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання протокол № 12 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії: Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	4-й	5-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	6-й	10-й
	Лекції:	
	20	10
	Практичні (семінарські):	
	30	4
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	55	91

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «**Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями**» спрямована на оволодіння майбутніми фахівцями ґрунтовних знань щодо теоретичних й методичних засад розвитку мовлення дітей із інтелектуальними порушеннями.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань та уявлень про різноманітність проявів мовленнєвих порушень у дітей з порушеннями інтелекту, методи корекції мовлення та надання педагогічно-корекційної допомоги, базуючись на сучасних підходах до навчання і виховання дітей в умовах спеціального та інклюзивного навчання.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК-3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК-4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК-5.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- **ЗК-7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- **СК-3.** Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності;

- **СК-4.** Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

- **СК-5.** Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення;

- **СК-7.** Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвиткового освітнього середовища;

- **СК-11.** Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації;

- **СК-12.** Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції;

- **СК-13.** Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб;

- **СК-16.** Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1. Українська мова за професійним спрямуванням

ОК 17. Психологія дітей з інтелектуальними порушеннями

ОК 26. Спеціальна методика навчання української мови і літератури

ОК 34. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини», вивчення навчальної дисципліни «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	РН 3
Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	РН 6
Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	РН 10
Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткового навчання дітей з особливими освітніми потребами.	РН 11
Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з	РН 12

особливими освітніми потребами.	
Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	PH 13
Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.	PH 15
Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	PH 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміє закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	PH 3
Планує освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями інтелекту з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	PH 6
Здійснює спостереження за дітьми з порушеннями інтелекту, реалізує корекційно-педагогічну роботу з розвитку мовлення з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	PH 10
Застосовує у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткової роботи з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями.	PH 11
Має навички планування та надання корекційно-розвиткових послуг з розвитку мовлення відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з інтелектуальними порушеннями.	PH 12
Володіє методиками сприяння соціальній адаптації осіб з порушеннями інтелекту, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	PH 13
Застосовує у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти для розвитку мовлення; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.	PH 15
Демонструє навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	PH 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів є:

- екзамен;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань;
- реферати;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми *поточного контролю*: виступи на практичних заняттях (обговорення теоретичних питань), тести, розроблення презентацій, виконання практичних завдань, підготовка доповідей.

Форма *модульного контролю*: письмова контрольна робота та тестування.

Форма *підсумкового контролю*: екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти Шкала контролю змістового модулю

Показники	Бали
<u>Змістовий модульний контроль: 1, 2:</u>	
Бали за активність на практичних заняттях береться середній бал за оцінювання усних відповідей і виконання практичних завдань з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 7 (якщо середній бал 5, то $5*7=35$).	0-35
Письмове чи онлайн (комп'ютерне) тестування при тематичному оцінюванні береться середній бал за виконання тестових завдань з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 5 (якщо середній бал 2, то $2*5=10$).	0-10
Бали за виконання самостійної роботи:	
- підготовка та захист презентації або тез за обраною темою;	0-10
- результати неформальної освіти: сертифікат про участь у конференції, вебінарі, тренінгу, підготовка (написання, опублікування) статей, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах з питань навчання і виховання дітей з ІІІ	
Модульний контроль	0 - 45
Загальна оцінка	0 - 100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість	Максимальна кількість балів		
1. Робота на практичному занятті	5	14	35		
2. Письмове чи онлайн (комп'ютерне) тестування при тематичному оцінюванні	2	5	10		
3. Самостійна робота:			10		
- підготовка презентації з захистом;	5	2	10		
- підготовка тез доповіді з захистом;	10	1	10		
- результати неформальної освіти (сертифікат за участь у конференції, вебінарі, тренінгу, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах з питань розвитку мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями)	5	2	10	2	10
Модульна контрольна робота		1	45	1	45
Разом			100		100

Сума балів, отриманих здобувачем, за виконання окремих видів навчальної роботи, становить **поточну модульну рейтингову оцінку**, яка заноситься до відомості модульного контролю.

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) на основі підсумкових модульних рейтингових оцінок, отриманих за засвоєння кожного з модулів. Рейтингові оцінки яких додаються, а також вираховується середнє значення.

Екзаменаційна рейтингова оцінка складається з балів за результатами виконання екзаменаційних завдань, затверджених кафедрою в установленому порядку.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Усна відповідь здобувача ВО (до 4 балів)

4 бали отримують здобувачі, які знають зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу; дали вичерпні точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; виклали матеріал без помилок і неточностей.

3 бали отримують здобувачі, які знають зміст заняття та добре його розуміють, в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши

деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу; хоча на додаткові питання відповідають без помилок; виконують практичні завдання, відчувуючи складнощі лише у найважчих випадках.

2 бали отримують здобувачі при задовільному рівні розуміння змісту заняття, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки; спроможні вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; частково вирішують задачі та виконують практичні навички, відчувуючи складнощі в ряді простих випадків.

1 бал отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми; не спроможні самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені прості запитання відповідають вірно.

0,5 бала отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал – отримують здобувачі, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 бала отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

«Практичне-завдання» – вирішення практичних проблемних ситуацій з чітко визначеною метою, яку необхідно досягти.

2 бали - структура відповідає вимогам, операційні дії коректні. При виконанні практичного завдання здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

1,5 бали - структура відповідає вимогам частково (відсутній 1 елемент), операційні дії коректні частково (1-2 зауваження). Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

1 бал - структура відповідає вимогам частково (відсутні 2-3 елемента), операційні дії коректні частково (3-4 зауваження). При виконанні практичних завдань здобувач припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

0,5 бал - структура не відповідає вимогам, операційні дії не коректні, не встановлені причинні зв'язки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у здобувача.

Критерії оцінювання тестування

Тестування за допомогою закритих питань: тест містить 4 питання. Оцінка правильної відповіді на кожен з них 1 бал, оцінка неправильної відповіді - 0 балів. Кожне питання має кілька передбачуваних відповідей, одна з яких правильна.

Оцінка за допомогою тесту з відкритими питаннями або термінологічного диктанту. Якщо оцінка проводиться одним завданням (максимум 2 бали), критерієм оцінки будуть:

2 бали. Відповідь повна, термінологія збережена, помилок немає. Міркування на високому рівні.

1,5 бали. Відповідь повна, хоча коротка, термінологічно правильна, немає істотних недоліків; судження правильні.

1 бал. Відповідь неповна. Термінологія визначена з помилками. Судження фрагментарні.

0,5 балів. Відповідь з помилками і не використана спеціальна термінологія. Відповідь по суті є невірною. Передано лише окремі фрагменти відповідного матеріалу питання. *0 балів.* Відповідь не відповідає питанням або зовсім не дана.

У разі відсутності здобувача на практичному занятті, йому необхідно у двотижневий термін письмово у MOODLE або Classroom здати практичну роботу, яку буде оцінено згідно «Схеми нарахування балів». Якщо робота буде здана пізніше вказаного терміну, від зазначеного у «Схемі...» балу за практичну роботу, буде знято 1 бал.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому модульному контролі. Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи здобувача залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних здобувачем за поточну навчальну діяльність.

«Мультимедійна презентація» – представлення змісту навчального предмета, навчальної задачі з використанням мультимедійних технологій.

Критерії оцінювання презентації

Критерії оцінювання презентації	0 - 1 бал	2 - 3 бали	4 - 5 балів
Відповідність матеріалу тематиці проєкту	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці проєкту і є досить інформативним	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію
Структурованість інформації	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації	Має чітку, логічно вибудовану структуру
Використання графіків, таблиць, діаграм	Графіки, таблиці і діаграми відсутні	Графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту	Графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність
Наявність посилань на використані інформаційні джерела	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні
«Читаємість» тексту, наочність,	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення	Чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами).

Програмою курсу визначений перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Здобувачам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на останніх сторінках опорного конспекту лекцій.

2 бали нараховуються здобувачам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

1 бал нараховується здобувачам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекту.

Тези доповіді

Підготовка тез наукової доповіді є першою спробою здобувача вищої освіти виявити свої здібності до науково-дослідної діяльності. Тези – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці. Обсяг тез становить, як правило, 3-5 сторінок друкованого тексту через 1-1,5 інтервали. Мета – узагальнити наявний

матеріал, подати його суть у коротких формулюваннях, розкрити зміст щодо великої за обсягом публікації чи доповіді; глибоко розібратися у питанні, проаналізувати його та створити можливість протиставлення своїх думок думкам інших, або доповнення останніх.

Структурно тези доповіді включають у себе такі елементи: актуальність теми; стисла постановка наукової проблеми; короткий огляд існуючих позицій щодо обраної проблематики; окремі власні думки щодо наукової проблеми; висновки.

Критерії оцінювання тез.

Максимальний бал за відмінне написання тез – 10. Оцінювання тез відповідно до критеріїв відбувається шляхом визначення балів по кожному з елементів структури критеріїв. Ієрархія балів за критеріями оцінювання тез:

- відповідність змісту тез заявленій темі, їх цілісність та композиційна гармонійність – 2 бали;
- ступінь розкриття предмету дослідження – 2 бали,
- оригінальність теми роботи – 2 бали;
- наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми – 1 бал;
- обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел – 1 бал;
- наявність та обґрунтованість авторських розробок або пропозицій за досліджуваною проблемою, ступінь їх теоретичної значущості та практичної цінності – 2 бали.

На підставі визначеної загальної кількості балів, отриманих здобувачем викладач визначає максимальний, достатній і мінімальний бал оцінки тез шляхом сумування загальної кількості балів з кожного критерію.

При оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни можливе перезарахування балів за результатами неформальної та/або інформальної фахової активності здобувачів (сертифікована участь в конференціях, тренінгах, підготовка (написання, опублікування) статей, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах, тощо), що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні (Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 99/01-04 від 19.12.2023 р.).

Одним із видів самостійної роботи пропонується участь у конференції, вебінарі, тренінгу, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах з питань розвитку мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями. За наявності у здобувача сертифікату он-лайн платформ EDERA. URL: <https://www.ed-era.com/>, Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/>, або інших освітніх платформ, тематика якого співпадає з однією із тем дисципліни, згідно до «Схеми нарахування балів», за самостійну роботу йому буде зарахована відповідна кількість балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж вивчення дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). МКР складається з вирішення тестових завдань, теоретичних питань, а в умовах дистанційного навчання – тестів, ситуаційної задачі. До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин. Здобувач, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

У випадку отримання незадовільної контрольної модульної рейтингової оцінки здобувач повинен повторно пройти модульний контроль в установленому порядку. Повторне проходження модульного контролю при отриманій раніше позитивній контрольній модульній рейтинговій оцінці з метою підвищення підсумкової модульної рейтингової оцінки не дозволяється.

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 45:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 15
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 10 балів)	0 – 20
- практичне завдання	0 - 10

Шкала контролю модульної контрольної роботи (в умовах дистанційного навчання)

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 45:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 25
- ситуаційна задача	0 – 10
- практичне завдання	0 – 10

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння здобувачів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Якщо здобувач має позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, то він допускається до екзамену.

Екзамен здійснюється екзаменатором шляхом виконання здобувачем усної та (або) письмової екзаменаційної роботи.

До екзамену допускаються тільки ті здобувачі, які отримали такі бали: по 35 балів і більше – за контроль усіх двох змістових модулів. До підсумкового контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали усі види обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого здобувача робить позначку «недопущений». Здобувачі, в яких оцінка за сумою двох модулів дорівнює або є вища за 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність здобувача є обов'язковою.

За наявності бажання підвищити рейтинг здобувач складає екзамен. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. Незалежно від того, чи здобувач складає іспит у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє здобувачу оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на екзамені, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Для комплексного оцінювання успішності здобувача на екзамені з означеного курсу мають бути враховані наступні критерії:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення матеріалу;
- культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість відповіді;
- використання під час відповіді додаткової інформації;
- уміння аргументувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, навчальну інформацію, робити висновки.

Кожен екзаменаційний білет складається із двох теоретичних питань та одного завдання практичного змісту. Тривалість підготовки до усної відповіді може становити 30-40 хвилин. Відповіді на питання екзаменаційного білету фіксуються здобувачами на аркушах для підготовки. Оцінювання усних відповідей на фаховому випробуванні буде проводитися за 100 бальною шкалою. Загальне оцінювання результатів якого проводиться за 3-ма завданнями. Критерії оцінювання успішності здобувачів доводяться до них перед екзаменом на консультаціях.

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів (відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті», що затверджено Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р.)

Оцінка	Бали	Загальні критерії оцінювання знань і вмінь здобувача
«незадовільно» F	0-34	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.
«незадовільно» FX	35-40	Здобувач може розрізнити основні поняття з дисципліни «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями», але пояснення їх суті є поверховим. Практичні завдання не виконує або виконує неправильно.
	41-54	Здобувач фрагментарно відтворює незначну частину питань, має нечіткі уявлення про основні поняття з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями», виявляє здатність елементарно викласти думку. Не вміє викласти програмний матеріал.
	55-59	Здобувач відтворює менш як половину питань з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями». Практичні уміння та навички не сформовані, практичні завдання виконує з суттєвими помилками, не відповідає на додаткові запитання.
«задовільно» E	60-63	Здобувач поверхово відтворює основний матеріал питань з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями», має загальні уявлення про педагогічну діяльність. Практичні завдання виконує неточно, не може самостійно визначати мету завдань.
«задовільно» D	64-68	Здобувач розуміє основні поняття з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями», здатний з помилками й неточностями дати їх визначення. Не висловлює власної думки, має труднощі щодо використання засвоєних знань на практиці, зокрема, самостійно визначити мету завдання та правильно підібрати мовний чи дидактичний матеріал.
	69-73	Здобувач виявляє знання й розуміння основних положень з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями». Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Практичні завдання виконує репродуктивно, має труднощі з визначенням мети завдань.
«добре» C	74-81	Здобувач знає програмний матеріал добре, наводить приклади на підтвердження окремих думок, проявляє здатність застосовувати знання з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями» у стандартних практичних ситуаціях. Може використовувати методи, принципи навчальної, виховної, корекційної роботи учнів з порушеннями інтелекту.
«добре» B	82-85	Знання здобувача є достатньо повними, він застосовує знання з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями» у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами та фактами, робити висновки. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими неточностями. Практичні завдання виконує на основі використання стандартних схем та шаблонів.
	86-89	Здобувач досить добре володіє матеріалом з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями», уміє аналізувати і систематизувати інформацію, аргументувати власну думку, демонструє типові прийоми застосування знань при виконанні

		практичного завдання.
«відмінно» А	90-93	Здобувач має глибокі і міцні знання, викладає свої думки логічно та послідовно, робить самостійні висновки. Орієнтується в передовому педагогічному досвіді. При цьому може припускатися незначних огріхів в аргументації думки. Практичні завдання виконує переважно на продуктивно-репродуктивному рівні з елементами творчої діяльності, демонструючи сформованість практичних умінь та навичок.
	94-99	Здобувач на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», аргументовано використовує їх у розв'язанні завдань практичного змісту, проявляючи творчий підхід.
	100	Здобувач має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати матеріал з НД «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями», усвідомлено використовує елементи передового педагогічного досвіду, проявляє творчий підхід під час виконання практичних завдань.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

За умови карантинних обмежень та неможливості відео-зв'язку може використовуватися тільки дистанційна (письмова) форма оцінювання за допомогою сайту електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (e-learn.uzhnu.edu.ua).

Шкала контролю письмового дистанційного іспиту (екзамену) для денної і заочної форми навчання

Показники	Бали
Екзаменаційна робота:	
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0-50
- теоретичні питання (за кожне питання 0-10 балів)	0-30
- практичне завдання	0-20
Загальна оцінка	100

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74 – 81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64 – 73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Академічна доброчесність. Високо цінується академічна доброчесність. До всіх здобувачів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, необ'єктивне оцінювання.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали. Мінімальне покарання для здобувачів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру. Будь ласка, поставтесь до цього питання серйозно та відповідально.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Тема 1. Теоретичні засади дослідження мовленнєвої діяльності у дітей з інтелектуальними порушеннями

Поняття про мову та мовлення. Роль мови у психічному розвитку дитини. Закономірності розвитку мовлення у дітей. Мовленнєва діяльність при типовому розвитку та інтелектуальних порушеннях. Мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями як медико-психолого-педагогічна проблема.

Сучасні підходи до навчання, виховання та мовленнєвого розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями (аналіз Типових освітніх програм, програм з корекційно-розвиткової роботи для дітей з інтелектуальними порушеннями, дослідження вчених за фаховими статтями та Інтернет-джерелами). Залежність змісту та методики корекційної роботи від ступеня та виду інтелектуального порушення, якісних особливостей структури порушення, віку дітей.

Організація корекційної роботи з розвитку мовлення з дітьми з інтелектуальними порушеннями у різних типах закладів.

Тема 2. Диференціація мовленнєвих розладів при інтелектуальних порушеннях

Особливості мовленнєвого розвитку у дітей з інтелектуальними порушеннями. Механізми порушення мовленнєвого розвитку.

Особливості словникового запасу у дітей з олігофренією. Порушення на рівні граматичної системи мови та звуковимови.

Аналіз статей фахових видань України щодо методів корекції мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями.

Тема 3. Педагогічні засади формування мовленнєвої діяльності дітей з інтелектуальними порушеннями молодшого шкільного віку

Завдання розвитку мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями. Методичні принципи розвитку мовлення. Основні засоби формування мовлення. Види занять з розвитку мовлення. Реалізація індивідуального та диференційованого підходу в роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями. Методи та прийоми розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями. Програмно-методичне забезпечення процесу формування та корекції мовленнєвої діяльності молодших школярів з інтелектуальними порушеннями.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ТА КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Тема 4. Формування лексичної компетентності. Методика розвитку словника

Поняття та значення словникової роботи. Завдання, принципи та зміст словникової роботи. Напрями корекційної роботи з розвитку словника. Методи та прийоми словникової роботи.

Добірка вправ з формування лексичної компетентності.

Тема 5. Формування граматичної компетентності. Методика формування граматичної будови мови

Поняття граматики та її становлення у дітей з нормотиповим розвитком. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови. Спеціальна методика формування способів словотворення. Спеціальна методика формування морфологічної сторони мовлення. Методика розвитку синтаксичної сторони мовлення. Добірка вправ з формування граматичної компетентності.

Тема 6. Формування звукової сторони мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями.

Поняття звукової культури мовлення. Формування звукової та звуко-складової сторони мовлення в онтогенезі. Принципи формування та розвитку звуковимови у дітей.

Характеристика вимовної сторони мовлення учнів. Напрями корекційної роботи з формування вимови у дітей з інтелектуальними порушеннями..

Добірка вправ з формування вимови у дітей з інтелектуальними порушеннями. Організація та методика проведення корекційних вправ з формування звукової сторони мовлення у дітей.

Тема 7. Розвиток зв'язного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями

Поняття зв'язного мовлення. Уміння та навички, необхідні для здійснення висловлювання. Поняття про діалогічне та монологічне мовлення. Особливості розвитку діалогічного та монологічного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями. Методика формування діалогічного мовлення.

Прийоми навчання розповідання. Навчання описам. Навчання переказу художніх творів. Методика навчання розповіді за картиною. Методика навчання складання розповідей за серіями сюжетних картинок. Методика навчання творчого розповідання.

Система вправ на розвиток монологічного мовлення. Система вправ на розвиток діалогічного мовлення. Добірка вправ на розвиток зв'язного мовлення.

Аналіз статей фахових видань України щодо специфіки роботи з розвитку діалогічного та монологічного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями.

Тема 8. Розвиток мовлення з використанням методики Тан-Содерберг

Завдання розвивального курсу. Мета методики ТАН. Принципи застосування методики ТАН – Содерберг. Форми та види роботи на заняттях з розвитку мовлення. Складання ТАН-історії. ТАН вправи.

Тема 9. Альтернативна та додаткова комунікація.

Дидактичні та спеціальні принципи альтернативної та додаткової комунікації. Рівні формування комунікативних навичок засобами альтернативної та додаткової комунікації. Характеристика змісту рівнів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самост. робота		лекції	практичні	самост. робота
Змістовий модуль 1. Основи корекційної роботи з розвитку мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями								
Тема 1. Теоретичні засади дослідження мовленнєвої діяльності у дітей з інтелектуальними порушеннями	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 2. Диференціація мовленнєвих розладів при інтелектуальних порушеннях	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 3. Педагогічні засади формування мовленнєвої діяльності дітей з інтелектуальними порушеннями молодшого шкільного віку	8	2	2	4	8	2	-	6
Разом за модуль	24	6	6	12	24	2	-	22
Змістовий модуль 2. Система формування та корекції мовленнєвої діяльності молодших школярів з інтелектуальними порушеннями								
Тема 4. Формування лексичної компетентності. Методика розвитку словника	12	2	4	6	12	2	-	10
Тема 5. Формування граматичної компетентності. Методика формування граматичної будови мови	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 6. Формування звукової сторони мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями.	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 7. Розвиток зв'язного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями	16	4	6	6	16	2	2	12
Тема 8. Розвиток мовлення з використанням методики Тан-Содерберг	15	2	4	9	16	2	2	12
Тема 9. Альтернативна та додаткова комунікація.	16	2	4	10	17	2	-	15
<i>Модульна контрольна робота</i>	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом за модуль	81	14	24	43	81	8	4	69
Усього годин	105	20	30	55	105	10	4	91

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. основи корекційної роботи з розвитку мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями			
1	Теоретико-методичні засади дослідження мовленнєвої діяльності у дітей з інтелектуальними порушеннями	2	
2	Диференціація мовленнєвих розладів при інтелектуальних порушеннях	2	
3	Педагогічні засади формування мовленнєвої діяльності дітей з інтелектуальними порушеннями молодшого шкільного віку	2	
Змістовий модуль 2. Система формування та корекції мовленнєвої діяльності молодших школярів з інтелектуальними порушеннями			
4	Корекційна робота з розвитку словника дітей з інтелектуальними порушеннями. Складання конспекту корекційного заняття.	4	
5	Формування граматичної компетентності дітей з порушеннями інтелекту	2	
6	Формування звукової сторони мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями	2	
7	Формування діалогічного та монологічного мовлення дітей з порушеннями інтелекту	2	2
8	Методика навчання розповіді за картиною, складання розповідей за серіями сюжетних картинок	2	
9	Аналіз статей фахових видань України щодо специфіки роботи з розвитку діалогічного та монологічного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями.	2	
10	Розвиток мовлення з використанням методики Тан-Содерберг. Складання конспекту корекційного заняття.	4	2
11	Альтернативна та додаткова комунікація. Розроблення вправ з використанням альтернативної та додаткової комунікації.	4	
12	Модульна контрольна робота	2	
	Разом	30	4

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Обладнання: мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення:

- робоча програма навчальної дисципліни,
- НМК навчальної дисципліни,
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- презентації теоретичного матеріалу в PowerPoint;
- роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час практичних занять.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

Використовуються різноманітні **методи навчання**, а саме: вербальні (словесні), які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу здобувачів з літературою (підручником, довідковою, науково-популярною, періодичною науковою і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет; наочні та практичні методи, виконання тестових завдань та ін.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостей (інтелектуальних, психологічних, морально-етичних тощо) здобувачів ВО, наявних умов і часу, відведеному для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний метод (робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.). Під час викладання навчального матеріалу лекцій використовується мультимедійна презентація (за потреби).

Основними організаційними **формами** дисципліни «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями» є: навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації); самостійна робота здобувачів.

Для засвоєння знань і формування вмінь можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка аналітичної доповіді, реферату.

Самостійна робота є частиною навчального процесу і передбачає опрацювання здобувачами ВО першого бакалаврського рівня визначеного навчального матеріалу, який передбачений навчальною програмою та освітнім стандартом.

Використовуються сучасні інтерактивні форми навчання відповідно до теми заняття: робота в групах, обговорення ситуацій тощо.

В період дистанційного навчання через вимушені обставини переважно використовуються електронні засоби навчання Google Workspace (Classroom, Gmail, Контакти, Календар, Meet) та MOODLE (e-learn.uzhnu.edu.ua).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Базима Н. В. Розвиток мовлення дітей з аутизмом. Київ: Літера ЛТД, 2019. 144 с.
2. Белова О. Б. Особливості розвитку мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями. Медична освіта, 2021. (1), 5–10.
3. Боряк О. В. Характеристика структури мовленнєвого дефекту у дітей з вадами інтелектуального розвитку. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2013. № 24. С. 34-38.

4. Голуб Н. М. Дидактичний матеріал з корекції та розвитку писемного мовлення учнів молодшого шкільного віку: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. Ч. 1. Вид. 1-е. 384 с.

5. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навчально-методичний посібник / укл. О.В. Гаяш. Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021. 255 с.

6. Кузьмінська Є. О. Особливості формування звукової структури слова у розумово відсталих дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Актуальні проблеми корекційної освіти (педагогічні науки). 2015. № 5. С. 173-184. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/199/243.pdf>

7. Логопедія. Підручник / за ред. М. К. Шеремет. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 376 с.

8. Кучерук О. А. Шляхи формування мовленнєвої компетентності: психолінгвістичний підхід до навчання рідної мови. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: Науково-теоретичний збірник. Переяслав-Хмельницький, 2007. Випуск №12. 37-41.

9. Марченко І.С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). Вид. 3-є, перер. та доп. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 312 с.

10. Синьов В.М., Матвєєва М.П., Хохліна О.П. Психологія розумово відсталої дитини : підручник. Київ : Знання, 2008. 359 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Блеч Г.О., Хайдарова О.С. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями. Київ, 2018. URL: https://docs.google.com/document/d/1uXE_Y9uh4PYflzeznc8zuLglIb060gRJoas8RzW6sPyU/edit?usp=sharing

2. Блеч Г.О., Хайдарова О.С. Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Розвиток мовлення». Київ, 2022. URL: <https://drive.google.com/file/d/1nqnbot5wJse-78m7h9jMahHKSeF7poQF/view?usp=sharing>

3. Заремба В.В., Ліщук Н.І., Морозова Н.В. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення з використанням методики Тан-Содерберг» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями. Укладач: Блеч Г.О. Київ, 2018. URL: https://docs.google.com/document/d/1xYsnGmo_GQHx18Iy5c7-i7YjZ19JyqRnRQrLoatHWFE/edit?usp=sharing

4. Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку : наказ Міністерства освіти і науки від 19.09.2022 р. №

836.

URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/632/9c6/379/6329c6379ad05339839275.pdf> (дата звернення: 27.06.2024).

5. Шевченко Н., Дорошенко О., Кузьміна М., Неводніча О. Корекційно-розвиткова програма «Альтернативна та додаткова комунікація» для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку, які мають функціональні порушення мовлення. 2022. URL: <https://drive.google.com/file/d/1v41q-BCMqgLbZmCLQKvjNCvg6xJJdphe/view?usp=sharing>

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)